

Behandelingsvoorstel voor de commissie Zorg, Cultuur en Welzijn

Onderwerp: Agenda 2010-project Vrede van Utrecht

Cie-datum :26 januari 2004

Cie-nummer: 2004ZCW06

Procedure: in GS (na Cie. Vergadering) op:	inspraak:
eerdere behandeling in cie:	op:
in PS	op:

Behandelend ambtenaar: mw. drs. P. Timman
Portefeuillehouder: mw. mr. A. Kamp

toestel: 2258

Inleiding

Per 1 mei jl. is het Agenda 2010-project Vrede van Utrecht van start gegaan. De start van dit project is later dan de andere 2010-projecten, omdat het onzeker was of de keuze voor dit project bevestigd zou worden door Provinciale Staten bij het eerste herijkingsmoment. Toen dat het geval was is er een kwartiermaker (projectleider) aangesteld om een goede startpositie voor het project te realiseren.

De kwartiermaker heeft de opdracht om uiterlijk medio 2004 een overeenkomst tot stand te laten komen tussen minimaal provincie, gemeente en universiteit met betrekking tot een plan op hoofdlijnen om richting 2013 in de regio de voorwaarden te creëren om de Vrede van Utrecht (1713) te herdenken op zo'n wijze dat op het vlak van cultuur en cultureel erfgoed een sterke impuls wordt gegeven en een basis wordt gelegd om Utrecht stad te kwalificeren om Culturele Hoofdstad van Europa te worden. De deelnemende partijen moeten het meerjarige plan "Vrede van Utrecht" delen, de verantwoordelijkheid op zich nemen om het zover te brengen en voldoende financiële afspraken maken om een en ander waar te maken. Ook moeten er (medio 2004) voldoende financiële toezeggingen zijn om een werkapparaat in te stellen dat het meerjarig programma per die datum (verder) gaat vormgeven en uitvoeren.

Sinds de herstart van het project is er veel gerealiseerd: provincie en gemeenten werken samen in een projectteam, hebben een gezamenlijk plan van aanpak en een meerjarige begroting opgesteld en treden gezamenlijk op naar de overige samenwerkingspartners.

Vervolg inleiding op pagina 2: ja

Wordt geagendeerd:

om advies c.q. instemming met:

- de inhoudelijke koers die voor het project Vrede van Utrecht is uitgezet en die in de komende periode – in samenspraak met de andere samenwerkingspartners – verder ingevuld en afgebakend zal worden;
- de financiële kaders voor de jaren 2004 t/m 2006 op basis waarop een overeenkomst met de overige partners tot stand kan komen;
- het uitvoeringsprogramma voor 2004 van het project Vrede van Utrecht .

Vervolg Inleiding

Provincie en gemeente ontwikkelen hiermee - in samenwerking met andere gemeenten, Universiteit Utrecht, de Utrechtse kunst-en onderwijsinstellingen, de Kamer van Koophandel, het Utrechtse bedrijfsleven en nationale en Europese partners - een meerjarig programma op het snijvlak van cultuur (in brede zin) en cultureel erfgoed, politiek en wetenschap en stedelijke en regionale promotie.

Toezegging om te participeren in het programma is inmiddels verkregen van de kant van de universiteit, de (samenwerkende) Utrechtse kunstinstellingen en de Kamer van Koophandel. Ook de gemeente Amersfoort en de Hogeschool Utrecht hebben aangegeven in het kader van het project met de gemeente en de provincie te willen samenwerken.

Er bestaat een grote bereidheid om medio 2004 zaken te kunnen doen en een overeenkomst met meerdere partijen tot stand te brengen. Wel vinden de overige (potentiële) samenwerkingspartners het noodzakelijk dat de initiatiefnemers eerst zelf aangeven wat zij de komende jaren willen investeren in het project Vrede van Utrecht.

Wij hebben, evenals het college van B en W van Utrecht, ingestemd met het plan van aanpak voor het project, de begroting voor de jaren 2004 t/m 2006 en het uitvoeringsprogramma voor 2004 (zie bijgaande stukken). Gemeente en provincie nemen hiermee de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de inhoud, financiering en organisatie van het programma. Na positieve advisering door uw commissie kan tot uitvoering van het programma worden overgegaan en kunnen de bijdragen van de deelnemende partijen worden vastgelegd in een overeenkomst.

Ook hebben wij besloten om de begroting van het project Vrede van Utrecht voor het jaar 2005 op te hogen in verband met het eerdere besluit van ons college om een provinciale bijdrage te leveren in de dekking van het tekort van het evenement WK Jeugdvoetbal (en om het risico van dit evenement te dekken uit de middelen Agenda 2010 algemeen); separaat wordt een voorstel hieromtrent aan uw commissie voorgelegd.

De inhoudelijke opzet van het project

Het project Vrede van Utrecht stoelt op de gedachte dat nu een route moet worden uitgezet die ertoe leidt dat de regio Utrecht in 2013 goed toegerust is voor een manifestatie met Europese uitstraling, de herdenking van de Vrede van Utrecht én tot de aanwijzing van Utrecht stad tot Culturele Hoofdstad van Europa.

De Vrede van Utrecht is voor de (destijds betrokken) Europese landen overigens van grote betekenis; de vrede vormde een belangrijke basis voor de huidige Europese samenwerking. Dit betekent dat in het kader van het project nadrukkelijk gekoerst wordt op samenwerking met de andere Europese landen en op co-financiering uit Europese fondsen.

De route op weg naar de 2 grote mijlpalen is overigens even belangrijk als de eindbestemming. Deze route krijgt vorm door diverse tussentijdse mijlpalen te definiëren die in de komende jaren worden bereikt. Deze mijlpalen worden vastgelegd in een meerjarig programma, waarin investeringen, evenementen en projecten op het gebied van cultuur (in brede zin) en cultureel erfgoed, educatie, toerisme en stedelijke en regionale promotie worden opgenomen. Rode draad in het programma vormen de thema's: vrede, verbinding en samenwerking. De beleidsterreinen cultuur en cultureel erfgoed vormen het fundament voor het programma. Vanuit deze inhoudelijke thema's en beleidsmatige fundamenteen worden dwarsverbanden gelegd met relevante thema's/beleidsvelden, zoals bijv. :

- cultuur als sociaal bindmiddel (in bijv. de nieuwe wijken);
- de magneetfunctie van cultuur: de aanwezigheid van culturele bedrijvigheid en cultureel erfgoed in een regio heeft een sterke aantrekkingskracht op bedrijven, werknemers, onderwijsinstellingen, toeristen;
- de profilering van regio Utrecht in Europees verband.

Het meerjarig programma Vrede van Utrecht legt daarmee verbindingen tussen de sociale, fysieke en economische pijlers en daagt uit tot intersectorale samenwerking in regionaal verband. Het programma moet leiden tot een sterkere sociaal culturele infrastructuur in de regio en een innovatief economisch klimaat, tot terugkerende aansprekende manifestaties en andere topevenementen en tot structurele en sterke samenwerkingsverbanden binnen en buiten de regio Utrecht.

Voor het jaar 2004 is door de initiatiefnemers, in samenspraak met uitvoerende instellingen, reeds een concreet uitvoeringsprogramma ontwikkeld (zie bijlage 1 bij het plan van aanpak). De initiatiefnemers achten het van belang om – zeker na de lange aanloopfase van het project – de eerste resultaten van het project zo spoedig mogelijk zichtbaar te maken.

De projecten die opgenomen zijn in het projectenoverzicht/uitvoeringsprogramma 2004 zullen, na definitieve goedkeuring, verder uitgewerkt worden in projectplannen met bijbehorende begrotingen.

Voor de jaren 2005 en later zijn ook reeds concrete projecten opgenomen in de begroting. Dit voorlopige programma-overzicht wordt verder ontwikkeld in overleg met de andere samenwerkingspartners.

In de uitvoeringsprogramma's voor de komende jaren zullen de realisatie van fysiek (blijvende) cultuurelementen meer nadrukkelijk een plaats krijgen evenals projecten/investeringen in de regio én projecten op het gebied van het cultureel erfgoed. Ook zal gewerkt worden aan een verdere afbakening van het programma, dit onder meer door het benoemen van specifieke, herkenbare, (jaarlijkse) thema's.

Doelstellingen en beoogde effecten

In het plan van aanpak zijn in lijn met de opdracht aan de kwartiermaker de volgende voorlopige doelstellingen voor het project geformuleerd:

- De versterking van de (kwaliteit) van de sociaal-culturele infrastructuur (in brede zin) in stad en provincie;
- Het vergroten van de directe betrokkenheid van de bevolking bij de (ontwikkeling van) sociaal-culturele activiteiten in stad en regio;
- De versterking van de intersectorale samenwerking binnen en vanuit de regio Utrecht;
- Bijdragen aan (het bewustzijn van) het belang van Europese samenwerking voor bedrijven en organisaties, voor overheden en burgers;
- Een duurzame nationale en internationale profilering van de regio Utrecht en de versterking van de magneetfunctie van Utrecht op kennisintensieve bedrijven en werkers in de kenniseconomie;
- Het realiseren van een passende herdenking van de Vrede van Utrecht in 2013;
- De aanwijzing van Utrecht tot Culturele Hoofdstad van Europa.

In samenspraak met de samenwerkingspartners zullen de beoogde doelstellingen en resultaten meer specifiek worden gemaakt. De versterking van de regionale culturele infrastructuur in relatie tot de sociale ontwikkeling (nieuwe wijken) en de economische groei (vestiging kennisinstellingen en kennisintensieve bedrijven), zal een centrale rol krijgen in het project. Op basis van het plan van aanpak en de samenwerkingsovereenkomst met de overige partijen worden jaarlijkse uitvoeringsprogramma ontwikkeld waarin concrete projecten en investeringen zijn opgenomen.

Argumenten

Om op korte termijn tot het sluiten van een overeenkomst te kunnen komen en daarmee tot concrete financiële toezeggingen (voor meerdere jaren) van derden is het van belang dat de provincie nu ook zelf aangeeft wat zij – zowel inhoudelijk als financieel – in dit project wil investeren in de eerstkomende jaren.

De gemeente Utrecht heeft reeds de beslissing genomen om als mede-initiatiefnemer te participeren in het project en heeft het voorliggende plan van aanpak, de begroting voor 2004 t/m 2006 en het uitvoeringsprogramma voor 2004 goedgekeurd; de gemeente wacht nu de definitieve besluitvorming van provinciale zijde af alvorens tot verdere uitvoering over te gaan.

Kortom: om nu concrete samenwerkingsafspraken te kunnen maken met de gemeente Utrecht én om serieuze onderhandelingen te kunnen aangaan (met onder meer “Brussel”, Kamer van Koophandel, universiteit, bedrijfsleven) over meerjarige afspraken is het noodzakelijk om een (financiële) voorziening te treffen voor de periode 2004 t/m 2006.

Kanttekeningen

De besluitvorming over het voorliggende plan van aanpak, de meerjarige begroting en het uitvoeringsprogramma 2004 duurt langer dan was voorzien: de commissie Bestuur en Middelen heeft in haar vergadering van november 2003 aangegeven dat niet zij, maar de betrokken inhoudelijke commissies moeten instemmen met de onderscheiden projectplannen Agenda 2010. Dit betekent dat de opdrachten voor de uitvoering van het programma voor 2004 nog niet verstrekt konden worden. Deze opdrachten kunnen pas - na instemming door uw commissie – in februari 2004 worden verstrekt; over de gevolgen hiervan voor de fasering van de uitvoering van het programma voor 2004 wordt u nader geïnformeerd zodra e.e.a. in kaart is gebracht.

Financiën

Voor het Agenda 2010-project Vrede van Utrecht zijn tot nog toe uitsluitend voorbereidingskosten geraamd. Nu het project daadwerkelijk van start is gegaan en de opdracht aan de kwartiermaker is gegeven om op korte termijn inhoudelijke en financiële toezeggingen van derden te verwerven, is het - zoals gezegd - noodzakelijk dat de provincie als initiatiefnemer ook zelf aangeeft wat zij de komende jaren wil investeren in het project.

Voor de jaren 2004 t/m 2006 willen wij vanuit de middelen Agenda 2010 per jaar een ontwikkelingsbijdrage van € 300.000 beschikbaar stellen, dit mede ten behoeve van het in te stellen werkapparaat. Voor de jaren 2004 t/m 2006 willen wij vanuit de middelen Agenda 2010 per jaar € 650.000 beschikbaar stellen voor de uitvoeringskosten van het project. Vanuit de beleidsvelden Cultuur en Cultureel Erfgoed wordt op jaarbasis vanuit reguliere middelen een bedrag van € 200.000 toegevoegd ter bestrijding van de uitvoeringskosten van het project.

De gemeente Utrecht heeft besloten om op jaarbasis (vooralsnog t/m 2006) dezelfde bedragen beschikbaar te stellen voor resp. de voorbereidingskosten en de uitvoeringskosten van het project Vrede van Utrecht. Dit betekent dat de projecten die zijn opgenomen in het plan van aanpak en de bijbehorende begroting op 50/50 basis gefinancierd zullen worden door gemeente en provincie.

Voor het jaar 2004 is een uitgewerkt projectenoverzicht toegevoegd aan het plan van aanpak. Voor de jaren 2005 en 2006 geldt dat er in de begroting concrete projecten zijn opgenomen, maar dat deze nog nader uitgewerkt moeten worden in overleg met de overige samenwerkingspartners en uitvoerders. De gevraagde bijdragen voor die jaren vormen dus primair de kaders voor de provinciale inzet in de komende jaren; deze kaders zijn, zoals gezegd, nodig om – conform opdracht – meerjarige financiële toezeggingen van de andere partners te verkrijgen.

De begroting geeft ook een doorkijk in de verwachte kosten voor de langere termijn (2007 t/m 2013); deze bedragen zijn uiteraard indicatief, omdat voor die jaren nog geen concrete afspraken zijn gemaakt over de inhoudelijke inbreng van andere partners in het project en over de financiële bijdragen door sponsors, Europese en culturele fondsen.

Realisatie

Na instemming van uw commissie zullen provincie en gemeente een intentieverklaring tekenen waarin zij verklaren dat zij gezamenlijk zullen optreden als initiatiefnemer van het Vrede van Utrecht-project en dat zij gezamenlijk zullen werken aan de totstandkoming (voor medio 2004) van de beoogde samenwerkingsovereenkomst met andere partners.

De (aanpassingen aan de) jaarlijkse uitvoeringsprogramma's worden voorgelegd aan uw commissie. Gelet op het gezamenlijke initiatiefnemerschap van provincie en gemeente zal er een procedurevoorstel worden opgesteld over de wijze waarop de toekomstige besluitvorming over het project binnen de 2 bestuurlijke gremia vorm kan krijgen.

Communicatie

Het tekenen van de intentieverklaring met de gemeente Utrecht vormt de eerste mijlpaal in dit project; deze mijlpaal zal benut worden om de pers in te lichten over het project Vrede van Utrecht en om een eerste inzicht te geven in de aard van de activiteiten voor de komende jaren.

De verdere communicatie over het project zal tot stand komen op basis van de inhoudelijke samenwerkingsafspraken die met andere partners kunnen worden gemaakt en de concrete activiteiten en projecten die in het kader van het project worden gerealiseerd.

Bijlagen

Plan van aanpak Vrede van Utrecht met 2 bijlagen (Projectenoverzicht 2004 en meerjarige begroting)
